

The shadow of dust

Mijn werk bestaat uit beelden en wandkleden die ik maak van textiel. Het zijn mens- en dierfiguren. Het werk ontstaat in series die een deelgebied verkennen van een centraal thema. Zo gaat bv de serie *The Group and the world outside* over de relatie tussen individu en collectief, *Signs* over non-verbale communicatie en *Bide your time* onderzoekt een visualisatie van een innerlijke wereld. De collages die ik voorafgaand aan een serie maak zijn verkenningen van dat gebied.

Dismissive, 2014

Collages uit de serie *Signs*, 2014

Ik ben geïnteresseerd in het gemeenschappelijke van emoties. Veel mensen beleven momenten van geluk, liefde, spijt, hoop, frustratie of angst maar die kennisgeving doet niets af aan de intensiteit van een gemoedstoestand en hoe je daar aan uitgeleverd kan zijn. Ervaringen lijken een solitaire aangelegenheid maar worden invoelbaar als ze herkenbaar zijn. Voor ik aan mijn studie aan de kunstacademie begon zag ik een werk van Anna Verwij-Verschuure, 'Mijn plaats aan tafel'. Ik was gefascineerd dat zij iets gemaakt had dat precies weergaf wie ik was.

Mijn plaats aan tafel, 1971

De werken die in de serie *The shadow of dust* ontstaan, gaan over verkenningen naar de verbeelding, verschuiving en interpretatie van herinneringen. De vragen* die ik me daarbij stel gaan over beeldtaal, ontwikkeling en doel. Om grip te krijgen op een thema dat zo complex en ongrijpbaar is als herinneringen is mijn uitgangspunt dat ik een herinnering beschouw als een schaduw. Ik dacht aan hoe je een herinnering opnieuw kan bekijken of belichten door ervaring, verstrijken van tijd, nieuwe inzichten / standpunten. Hoe je ze kan veranderen, verkleuren. Wat je zou wensen.

Ervan uitgaande dat een herinnering overdrachtelijk kan zijn als je je ermee kan identificeren, dan is de figuratieve vorm van mijn werk een middel voor herkenning en het materiaal/textiel een middel voor het losmaken van diezelfde herkenning. Met als doel dat er ruimte ontstaat voor wat lastig te benoemen is maar zich misschien het beste laat omschrijven als een nabeeld. 'Doel' en 'zoeken' lijken een trefzekere ambitie maar ik ondervind het proces van maken en ontwikkelen eerder als het langzaam vervagen van specifieke verwachtingen en verlangens.

De vorm van een voorwerp, het licht dat erop valt (samen met de intensiteit en invalshoek), bepalen de schaduw die we zien. Zo zou dat ook met herinneringen kunnen zijn. Het beeld, de gedachte aan iets dat zich in het verleden afgespeeld heeft bepaalt samen met scala van factoren hoe een herinnering gestalte krijgt. Hoe we die beschouwen. Variabelen als hoe de oorspronkelijke gebeurtenis beleefd is, hoe we daar in retrospectief op terugkijken, (als met spijt, mededogen of schaamte) creëert een rijk scala aan visuele handvatten. De vluchtigheid en veranderlijkheid van herinneringen lijkt daarin een stabiele factor. Ik beschouw het object als de herinnering, het licht als het ik en de schaduw als de herinnering gezien vanuit het op dat moment aangenomen perspectief.

Atelieropname van wandkleed *At Midday*, 2019

*Een schaduw is een projectie gevormd door of dankzij het gemis aan licht.
In de psychologie van Carl Gustave Jung staat de de schaduw voor de duistere kant van het onbewuste. Samen met de Persona, de Anima en Animus en het Zelf vormen ze de vijf belangrijkste archetype. Volgens Jung is de Schaduw instinctief en irrationeel maar kan herkend worden via projecties. Projectie wordt in de psychologie omschreven als het onderdrukken / ontkennen van eigenschappen of emoties door deze toe te schrijven aan een ander.*

Gedachten en herinneringen zijn materie-loos. Ik stel ze me voor als stof, restmateriaal dat zich verzamelt op plekken waar je niet vaak komt, onder je bed, in de hoek van een plint, op een kast. Op te schudden als een kussen.

Vanuit welke andere bron kan ik informatie krijgen? Omdat dat dat wat ik denk te weten de neiging heeft zich hardnekkig vast te zetten ben ik gaan kijken naar hoe ze vastgelegd zijn. Om te beginnen in de dia's en foto's uit het archief van mijn ouders. Dat levert verrassingen op. Door een aantal afbeeldingen op groot formaat te laten printen op textiel ontvouwt zich een nieuw landschap van mijn jeugd waarin detail opeens te lezen en te herkennen zijn. Een bekend theekopje op tafel. De telefoon op het bureau. Door te kijken naar wat vertrouwd was blijkt een ingang te bieden naar dat wat je toen ervaarde. Blijkbaar niet de grote emoties maar eerder de sfeer van een zondagochtend, een vanzelfsprekende terloopsheid van de aanname van de dingen om je heen. Waarvan je dan denkt dat ze altijd zo zullen blijven.

Collage / studie voor wandkleed *At night*, 2019

Het materiaal dat ik voor mijn beelden en wandkleden gebruik bestaat voornamelijk uit textiel, zoals wol, tapijten, borduurwerk, kant, lint, tafellopers, klederdracht en stukken uit kleding. Ik heb een specifieke voorkeur voor oud en gebruikt materiaal en dat vul ik aan met

nieuwe stoffen waarop ik afbeeldingen van foto's of collages laat printen. Mijn fascinatie voor textiel is ontstaan in mijn kindertijd. In het ouderlijk huis was een opslagplek die we 'achter het gordijn' noemden. Daar lag een grote verzameling aan oude kleding en textiel. Ik vond het intrigerend dat het materiaal toegang gaf tot een andere wereld en andere levens.

Een herinnering is een beleving of moment opgeslagen in het geheugen. Het geheugen is het vermogen om informatie te onthouden. Drie belangrijkste componenten daarbij zijn opslag / bewaren / terugzoeken. Het geheugen voor persoonlijke herinneringen wordt het episodisch geheugen genoemd. Samen met het semantische geheugen (voor betekenis, begrippen en feiten) wordt dit gerekend tot het expliciete geheugen. Dit is een onderdeel van het lange termijn geheugen waarbij je opgeslagen kennis bewust kan beleven of oproepen.

*Vragen / overwegingen

- Op welke manier dragen materiaal en vorm, zoals ik die toepas, bij aan verbeelding?
- Welke rol speelt mentaliteit, achtergrond en houding bij het maken van een werk en is dat te sturen?
- Bestaat er een relatie tussen rationeel duiden/bepalen en intuïtie.
- Wanneer doe je een uitspraak en wanneer beschouw je?
- Is het resultaat meetbaar en hoe belangrijk is dat?
- Is het werk van toegevoegde waarde aan wat al bestaat?